

Humana
barnevern

Sivilombudsmannen

Saksbehandler: Mette Jansen Wannerstedt

postmottak@sivilombudsmannen.no

Deres ref.:
2019/2188

Vår ref.:

Dato:
30. januar 2020

Orientering om oppfølging på besøksrapport fra besøk ved Humana Øst, avdeling Jessheim og Hol gård 03. - 05. og 20. september 2019.

Innledning:

I henhold til Sivilombudsmannens rapport etter besøk hos Humana barnevern Øst, avdelinger Jessheim og Hol gård ønskes det en orientering på oppfølging av rapportens anbefalinger.

Humana omsorg og assistanse har, som Sivilombudsmannen ber om, gjort rapport tilgjengelig for ansatte, ungdommer og andre som ønsker lese den. Rapportene ligger på avdelinger, samt at det er orientert om at rapportene ligger tilgjengelig på sivilombudsmannens hjemmeside. Rapporten har også vært gjenstand for informasjon og drøfting på overlappingsmøter. På avd. Jessheim ble den gjort kjent for ungdommen som bodde der på tidspunkt for når rapporten kom. På avd. Hol gård var det ingen plasseringer på det aktuelle tidspunkt.

Rapporten vil ha fokus på nye beboergrupper ved at rapporten er tilgjengelig på avdelingene, og vil bli løftet frem på husmøter.

Avdeling Jessheim og avd. Hol gård ble sommeren 2018 en del av ny rammeavtale med Bufdir for plasser kategorisert som «atferd høy», med inntil 3 plasser pr. avdeling. Implementering av plassene tok til sensommeren 2018 og fremover.

Human Care AS
Kilengaten 1
3117 Tønsberg

Org.nr: 997 915 038

Sentralbord: 909 46 000
E-post: info@humananorge.no

Humana
barnevern

Mot slutten av 2018 ble det gjennomført en undersøkelse og risikovurdering knyttet til atferd høy institusjoner, fra Bufetat. Som kjent fikk flere institusjonsavdelinger over hele landet en del avvik knyttet til drift og behandling.

Det ble ut fra dette viet en del ekstra oppmerksomhet knyttet til oppfølgingen av institusjonsavdelinger med rammeavtale atferd høy, både fra kontraktseiers side og institusjonseiers side.

Tidlig 2019 ble det påstartet et utviklingsarbeide og handlingsplan med sikte på kompetanseheving og kvalitetsheving på metodesiden. Dette munnet ut i egen handlingsplan, som ble fulgt gjennom hele 2019. Planen ble også løftet frem til oppdragsgiver, Bufdir. Som et ledd i utviklingsarbeidet, og som en del av kontraktsoppfølgingsmøte medio 2019, ble det utarbeidet nye rutiner og iverksatt ytterligere forbedringsarbeide, og det ble bl.a utarbeidet;

- Risikovurdering for svikt i kvalitet
- Handlingsplan knyttet til risikovurdering
- Ny sjekkliste for kontraktsoppfølging, rammeavtale atferd høy
- Plan for utviklingsarbeid, herunder;
 - Behandlingsforløp, elektronsik rutine- og kvalitetssystem (Parus)
 - Nye sjekklister for behandlingsforløp
 - Halvårlig internkontroll, samt hendelsesbasert eller behovsbasert internrevisjon
 - Avvik og avvikshåndtering ble innskjerpet
 - Risikovurderinger lokalt
 - Reopplæring i rettighetsforskriften
 - Ny opplæring/kurs i ART
 - Reviderte opplæringsplaner for de ansatte
 - Veiledning på avdelingene

Endrings- og utviklingsarbeid tar tid, og vi mener at vi på sensommeren og høsten 2019 langt på vei har ivaretatt den plan som ble utarbeidet for utviklingsarbeidet og kvalitetsheving på avdelingene Jessheim og Hol gård.

I alt utviklingsarbeid er noe av det mest sårbare at kompetanse forsvinner, ved at folk slutter og nye kommer inn. Det er også utfordringer vi har hatt, og har fortsatt. Vi har hatt utfordringer knyttet til utskiftninger i ledelse, og i personalgruppen for øvrig.

Humana
barnevern

Vi har pr. dato ansatte i alle lederstillinger, og har egne avdelingsledere i 100% stillinger på hver av avdelingene Jessheim og Hol gård. Det er fra januar 2020 ansatt ny institusjonsleder, Wenche Haukås. Konstituert institusjonsleder Morten Remman overlapper i en periode på 3 måneder, slik at kontinuitet og ivaretagelse av daglig drift og sikring av videre oppfølging av kvalitetsarbeidet blir godt ivaretatt. Morten Remman skal ha særlig ansvar og fokus på kvalitetsutvikling og sikring av stabilitet på avd. Hol gård en periode fremover.

I miljøpersonalgruppen er det fortsatt utfordringer med kontinuitet, og det jobbes fortsatt med å skape en stabil personalgruppe. Imidlertid mener vi at vi kan tilby et godt kompetanseprogram for nye ansatte, med høyt faglig innhold, veiledning og ivaretagelse av den enkelte med en robust og kompetent ledelse, og i kombinasjon med en attraktiv medlever turnus og lønnsbetingelser i tråd med markedet, mener vi at vi skal klare å rekruttere og holde på den kompetanse som er relevant og ønskelig for målgruppen og de nevnte avdelinger. Dette er et pågående arbeid, og et arbeid vi mener vi kommer i mål med innen rimelig tid, dog uten at det er en garanti for fremtidige skifter.

Nedenfor orienterer vi om oppfølgingen fra rapportens anbefalinger

Anbefaling: Bemanning

- «Humana øst bør sikre stabilitet og kontinuitet i personalgruppen for å sikre trygghet, god omsorg og riktig kompetanse.»

Orientering: Humana omsorg og assistanse tar anbefaling til etterretning, se også kommentarer i innledningen.

Anbefaling: Vilkår for frihetsberøvelse

- «Barneverntjenesten og Humana Øst bør sikre at ungdom som plasseres etter barnevernloven § 4-26, har gitt et samtykke som er basert på riktig og tilstrekkelig informasjon som ungdommen fullt ut har hatt mulighet til å forstå. Det må også sikres at ungdommens rett til å trekke sitt samtykke ivaretas, og at tilbakeholdelsesfristen ikke oversittes.»

Orientering:

Human Care AS
Kilengaten 1
3117 Tønsberg

Org.nr: 997 915 038

Sentralbord: 909 46 000
E-post: info@humananorge.no

Humana
barnevern

I etterkant av besøket har det ikke vært plasseringer etter § 4-26. Vi har likevel hatt fokusområde på opplæring i personalgruppen at vi må sikre at vi ivaretar forhold som benevnt under dette punkt.

Anbefaling: Oversikt over bruk av tvang

- «Humana øst bør sikre at de alltid har fullstendig oversikt over tvangsbruk og at det, for å sikre ungdommens rettssikkerhet, god internkontroll og mulighet for å føre tilsyn, alltid føres protokoll når det er krav om det.»

Orientering:

Humana omsorg og assistanse har rutiner for hvordan oppbevare og ha oversikt over tvangsbruk, tvangsprotokoller og hvordan dette oppbevares både i ungdommens journal og i kopi på avdelingen. Rutinene er beskrevet i kvalitets- og rutinesystemet Parus. Personalet har fått opplæring i rutinene.

Anbefaling: Bruk av fysisk tvang

- «Humana øst bør gjennomføre en systematisk og helhetlig gjennomgang av alle situasjoner der tvang i akutt faresituasjon er blitt brukt de siste årene, og sette inn tiltak som sikrer at ungdom ikke blir utsatt for ulovlig og overdreven bruk av tvang.»

Orientering:

- Humana omsorg og assistanse har foretatt gjennomgang av episoder med bruk av tvang, som en del av opplæring og kunnskapsgrunnlag overfor personalgruppen.
- Vi har fokus på forebygging, og metodisk tilnærming basert på fagforståelse i det forebyggende perspektivet.
- I 2020 har vi valgt å ta del i Bufetats opplæringsprogram i Trygghet og sikkerhet gjennom opplæringsprogrammet SKM-TS, som er et helhetlig program for tilnærming og håndtering av vanskelige situasjoner. Vi har i første omgang 2 ansatte fra region Øst i opplæringsprogrammet pr. januar 2020. Videre er planen at Humana omsorg og kompetanse i region øst og sør skal bli eget spisskompetanseområde for TS, i samarbeid og etter avtale med Bufetat, en avtale som er under inngåelse, og vil bli iverksatt i første halvår av 2020.

Humana
barnevern

- Humana omsorg og assistanse tar Sivilombudsmannens anbefaling til etterretning. Vi har et overordnet fokus på å bidra til at ungdom føler en oversiktlig, forutsigbar og trygghet i vår kommunikasjon. Med dette ønsker vi å kunne skissere flere mulige løsninger i ved å krystallisere muligheter og valg for ungdom, som gir medbestemmelse ved innflytelse og påvirkningsmuligheter.

Anbefalinger: Vedtakskvalitet

- «Humana øst bør sikre at ungdommenes rettssikkerhet ivaretas fullt ut, og at vedtak og protokoller inneholder korrekt og grundig informasjon.»

Orientering:

Opplæring og kursing i rettighetsforskriften er re-gjennomført høst 2019 samt planlagt vår 2020, herunder ny opplæring i føring av vedtak og føring av protokoll. Humana omsorg og assistanse tar anbefaling til etterretning. Vi har gjennomført spesifikk opplæring på føring av protokoller.

Anbefaling: Forebygging av tvang

- «Humana øst bør sikre at det jobbes systematisk med forebygging av tvang i sine avdelinger.»

Orientering:

Humana barnevern, avdeling Hol har hatt høyt fokus på kompetanseheving etter påviste svakheter ved internkontroll og tilsyn. I denne sammenheng har det vært metodisk målrettet opplæring av hele personalgruppen, da med forhøyet fokus på avdekkede mangler.

- Vi har i etterkant av tilsyn hatt opplæring med fokus på rutiner, struktur og rettighetsforskriften.
- Intern ressurs på Rettighetsforskriften har et overordnet ansvar for opplæring og oppfølging av rettighetsforskriften ved avdelinger. Ressursen vil da bistå avdelingsleder og personell med å forebygge og reflektere over situasjoner som kan føre til tvang, da med spesielt fokus på forebygging og hva som skjedde før tvang eventuelt ble benyttet.
- Alle tvangsprotokoller gjennomgås av avdelingsleder før innsending, dette jmf rutine «Utfylling av tvangsprotokoll»

Anbefaling: Ransaking

Humana
barnevern

- *«Institusjonen bør sikre at ungdommens rettsikkerhet og privatliv ivaretas, og at ungdommens eiendeler aldri ransakes uten at det er fattet lovlig vedtak, heller ikke i de tilfellene ungdommen samtykker.»*

Orientering:

Humana omsorg og assistanse tar anbefaling til etterretning, og har høyt fokus på ungdommens rettsikkerhet jmf. kravet til preventive tiltak i rettighetsforskriften §12 skriver «Andre fremgangsmåter skal være prøvd før det benyttes tvang eller andre inngrep i den personlige integritet. Bestemmelsen understreker betydningen av forebyggende arbeid. Institusjonene skal arbeide systematisk for å forebygge situasjoner som kan føre til behov for bruk av tvang. Et godt institusjonsmiljø vil være preget av forutsigbarhet og trygghet for de som bor der. Beboerne må møtes med åpenhet og respekt.»

Anbefalinger: Kroppsvisitering

- *«Humana bør sikre at alle ansatte har kunnskap om hvordan et så inngripende tiltak som kroppsvisitering skal gjennomføres, og at Humanas rutiner og opplæring er utformet på en slik måte at ungdom ikke utsettes for unødvendige inngrep.»*

Orientering:

Humana omsorg og assistanse tar anbefaling til etterretning. Vi jobber med en sensitiv tilnærming om det er begrunnet mistanke om at unge oppbevarer eller forsøker å føre inn rusmidler eller farlige gjenstander, og det kan da føre til kroppsvisitasjon (ikke kroppens hulrom) og undersøkelse av den unges bag, ryggsekk og lignende. Forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barneverninstitusjon jmf. § 15. Kroppsvisitasjon, er styrende for gjennomføring av slike situasjoner.

Det ligger ofte i plasseringsgrunnlaget knyttet til målgruppen atferd høy, at rus- og voldsproblematikk er en del av det virkelighetsbildet som institusjonen må forholde seg til. Det kan derfor fra tid til annen være situasjoner hvor det er påkrevd med kroppsvisitasjon. Slik visitasjon skal gjennomføres etter gjeldende regelverk og rettighetsforskriftens bestemmelser, herunder gjennomføres så skånsomt som mulig. Vi har med bl.a i bakgrunn av Sivilombudsmannens besøksrapport hatt en gjennomgang av rutinene for ransaking og kroppsvisitasjon for å se om våre rutiner er tydelige nok, og om opplæringen i disse er gode nok. Ut fra våre betraktninger er det først og fremst utfordringer knyttet til opplæring som er det utfordrende, da det igjen henger sammen med kontinuitet i personalgruppen. Fra vår side er det særlig fokus på at

Humana
barnevern

avdelingsledere og institusjonsledere kan rutinene og tilnærming til slike situasjoner på en så god måte at de kan veilede og håndlede personalet gjennom disse prosessene hvis det skulle bli aktuelt. Personalgruppen for øvrig får også opplæring i tilsvarende, men det er nødvendig at ledelsen har et ekstra overblikk og ansvar for disse tilfellene.

Anbefaling: Ungdom i særlig sårbare situasjoner

- «Humana øst bør gjennomgå sine rutiner for å sikre at det blir gjort helhetlige vurderinger knyttet til språk som sårbarhet og risiko, hvordan dette skal håndteres for den enkelte ungdom, og sikre brukt av kvalifisert tolk for ungdommer som trenger dette.»

Orientering:

Språkutfordringer kan fra tid til annen være til hinder for å sikre at ungdommen får god nok informasjon i det daglige eller blir godt nok orientert om rettigheter, f.eks om mulighet til å klage på bruk av tvang e.l. Institusjonen har et ansvar for å se til at den informasjon og de oppvekstbetingelser den unge får, blir ivarettatt også gjennom eventuelle hindringer knyttet til språk. Våre avdelingsledere har et særskilt ansvar for å vurdere hvorvidt det er behov for språkassistanse eller bruk av tolk i situasjoner hvor det kan være tvil om den unge har fått forståelse for den informasjon som blir gitt, og da særlig knyttet til muligheten for å ivareta sine rettigheter.

Anbefalinger: Bistand fra politiet

- «Humana øst bør sikre systematisk dokumentasjon av politibistand i avdelingene, og at ledelsen har oversikt over og evaluerer situasjonene der politiet har vært involvert.»

Orientering:

Alle hendelser knyttet til ungdommene skal registreres i vårt journalsystem, Extensor. Det skal føres og registreres all kontakt med politi, og for den sags skyld også kontakt med helsevesen eller andre utenforstående eller samarbeidende etater og instanser. Avdelingsleder på hver av avdelingene har et særskilt ansvar for å ha oversikt over hendelser, situasjoner og kontakt med eksterne, og skal sørge for at situasjoner og kontakt blir evaluert og gjenstand for læring og fornyet praksis der det er nødvendig. Humana omsorg og assistanse tar anbefaling til etterretning.

Humana
barnevern

- «Humana øst bør sikre at avdelingene har egne rutiner eller retningslinjer for når og hvordan bistand fra politiet skal benyttes, og for sin dialog med politiet i situasjoner der det er behov for bistand.»

Orientering:

Humana omsorg og assistanse tar anbefaling til etterretning. Det er opprettet et samarbeid med Politi hvor det er jevnlig dialog for å kunne ha felles forståelse for hvordan vi skal jobbe sammen. Samarbeid med politi i enkeltsaker gjøres etter en risikovurdering og en konkret vurdering knyttet til den enkelte beboer. Eksempelvis er det innledet samarbeid med politiet knyttet til en enkeltsak på avd. Hol gård. I det videre er det et pågående initiativ til et mer generelt samarbeid med nærpolitiet, bl.a for å skape felles forståelse knyttet til arbeid opp mot ungdommene på barneverninstitusjon med blick på både det påtalemessige og det barnevernfaglige perspektiv.

Anbefalinger: Kompetanse og ledelse

- «Humana øst bør sikre systematisk opplæring av både fast ansatte og vikarer. Alle ansatte bør jevnlig gis opplæring og veiledning i bruk av gjeldende regelverk og behandlingsmetoder.
- Humana øst bør sikre at alle ansatte har opplæring og kompetanse som sikrer at ungdom ikke blir utsatt for ulovlig bruk av tvang.
- Humana øst bør sikre stabil og tilstedeværende ledelse ved begge avdelingene.»

Orientering:

Vi viser her til innledningen og øvrig informasjon i dette brevet, herunder informasjon om reviderte opplæringsplaner, ledelse og stedlig avdelingsledere og om opplæring i rettighetsforskriften og vedtakskompetanse og kvalitet på vedtak.

Avslutning:

Humana omsorg og assistanse skal fortsette å arbeid mot å oppnå den kvalitet som er nødvendig og til det beste for ungdommene, oppdragsgivere og personale. Vi er klar over at hull i kompetanse kan oppstå, av ulike årsaker.

Human Care AS
Kilengaten 1
3117 Tønsberg

Org.nr: 997 915 038

Sentralbord: 909 46 000
E-post: info@humananorge.no

Humana
barnevern

Institusjonen har en målrettet tilnærming til de kjente utfordringer, og vil jobbe metodisk for å øke kompetanse og forståelse for det planmessige og gjennom hele personalgruppen.

Skulle være behov for ytterligere opplysninger, presiseringer eller annet, ber vi om å bli kontaktet slik at vi kan utfylle det som eventuelt er mangelfullt.

Med vennlig hilsen

Morten Remman
Institusjonsleder

Rune Midtgård
Fagsjef Humana barnevern

Kopi:

- Bufdir, kontraktsoppfølging v/ Andreas Westby, Adresse: kontraktsoppfolging@bufdir.no
- Fylkesmannen i Oslo og Viken v/ Annette Rasmussen, Adresse: fmov@fylkesmannen.no
- Bufetat, region Øst, seksjon for kvalitet og godkjenning, Adresse: region.ost@bufetat.no